

1969

FCY KIS JOSTAG KINER 1969

Rock Color

Tuh
1992.01.15

Mindig élet-halál volt

Verseimben – melyek közül talán a *Talizmán* és a *Párizsi Mindenszentek* éri(k) el a max. fokot, öt csillag, és a *Töredék... s a Londoni Mindenszentek* 5 alattiak, a *Madárzsoké* megvan 5 alá, szintén, és a kötetbéliek mindig 4,6-4,7 felettiek, köztük a festős impresszionista költemények – két dolgot érdemes megfigyelni elemi hatásuk mellett, már havan: a magas technikai fokokat meg a lendület s erő egységét. E művekkel francia krémest csináltam, kemény és rezeg... miközben a filozófias darabok szellemi dolgát máig nem érik el az állítólagos értők, mit, legenda! A kötetbe gyűjtött darabokkal eredetileg egy elvet követtem volna, nagy versek és magyarázataik, ám Sean Scully – az általam magamság tanulmányozott kb. 70–100 piktor egyike – jól szögezte le, hogy a filozófiai mű igényli a magyarázatot, sőt az értelmezés a próbája, a valódián artisztikus mű azonban önmagában megáll, csak leszállíthatja értékét a szerző általi értelmezés – ah, mentegetőzés –, miközben ez volt, sok rajzzal, fekete és sárga színek együttesével, hajdani 57 kilom s ily arcom idézésével, a madárkák lightjával létrejött az a könyv. Kis vers még:

Órán óra átvisz, áthoz,
 kór-egészség napról napra,
 alkotás csak hétről hétre, hatról hatra,
 háztartási-pénz hónapra,
 évről évre a halálhoz,
 tőled-hozzád közelebb-e,
 sajnos, sosem távolabb,
 nem verheted valagad, verheted a valagad.
 Még e földhöz, padlóhoz, mit majd a mennyezet hoz.

„Barátaim a fűben”

Újra Alíznál

Valahol erre nyugszol –
Már magad se tudod, hol:
Nincs semmi ellene,
Mit tudnod kellene.

Itt minden ellenem van,
Azzal is, ha velem van:
Nem törődöm veled?
Ez meg ő ellene.

Rézsűből, barna útból
Kezd kinőni a tyúkhúr,
Mindenek egyszerűje,
Derűje és terűje.

Kijöttem ide hozzád,
Már nincs kit-mit: ha hoznák
Tört madárvoltodat,
Mint rég, nem holtodat,

Ami lett. S mi lett volna.
Nem érzek. Ez a dolga
(Ennek). Ezek szerint.
A Föld fűvel kering,

Veletek, porotokkal,
A tabáni hegyoldal.
Elmélyedés a föld,
Ízekig körbetölt

Ott, hol sohase voltál:
„Körötted-lét”. Körüljár
A nálam-már-valóbb.
Ez ma gondolatod.

Itt végre újra sírok,
Mert végre újra bírok.
Megyek. Ma végre: voltál
Nekem. Ez körbepólyál.

Végtelen egyedüllét
Parazsa kicsi füstjét
A hideg levegőbe:
Cigarettám erőre

Kapva a levegőbe
Kanyarítja, belőle
Madár-alak, csalul
Szürkélve alakul.

Ez így igaz, de mi
Fű lenne valami
Oly feltétele-kezdet,
Hogy ne pusztulni kezdjek,

Csak múltjon el az éj
Velem. Semmi beszély
Ne kezdődjék el reggel,
Ahogy épp-hallgatott-el

Este, hogy elsodort
Valami, mint a port,
Füves erózió
Rézszűje volna jó,

Ne kéne semmi másra,
Erre a túlhaladásra – – –
Ne vihetne haza
Nap szaka, éj szaka:

Lennénk a fű maga,
Két fűmag távola,
Elszállva kétfelé:
És szívünk értené.

Rudy Bloom

Az ír költőknek s az ír madaraknak

És kértem istent: megkönnyítené,
vele mi még enyém, könnyítené meg,
ne nézne Rudi verebünk felé,
hagyna neki egy évet.
Rudy Bloom, élt egy évet.

Roscommonban, Írország közepén,
egyszer az országúton gyalogoltam,
jobb híján, és vonatfütty szállt felém,
kik ülhetnek a galwayi vonatban,
mit érdekelt, magamban.

Birkák nyomultak a drótkerítéshez,
de hát ilyen Londonban is kijár
az utazónak, mögöttük a széles
zug-beton-térségen a Renoir
Mozgó, kicsit megáll:

nem gondol jóelőre a jövőre,
hogy mi cél ismerheti e világon,
a madarak elszállnak, mint rémálom,
Ezékiel Ura, verébnyi főre,
Rudiéra, ne szálljon

semmid, hagy élni még, Ulyssesé
úgyis oly hamar a tiéd lett,
mellőzd most még e véget;
de valami csak nyöszörögteté
madarunkat, ahogy fölé

hajoltam. Meg fog halni. Átrohant,
vonatok közé szorult birka ráng
utolsót így, hogy hány nap telt bitang
tétlen módra, persze, Rudi iránt
mit érezhettem volna még? Palánk

nyekken? Mi ez? Istenem, én tiéd
nem vagyok, ha már, a madarakét
hiszem Küldőmnek, mégis hajts felém
valamit, bármit – ne, hogy így, csak-én
maradjak, végtére, mi vég

ez, az se... akkor elhajoltam,
kéresemben, mondhatom-e, az Úrban,
s kiderült: azért nyekeg verebem,
s azért nem ő, mert így nyekegtetem
az asztalt, melyen kalitkája ott van,

hihetem-e? Térdemet visszanyomtam,
jött új nyikorgás, nyekegés. Rudi!
Élni fog egyelőre, nincs neki
semmi baja – de most akkor hogyan van
ez? A kegyelem abban

állt, istené, hogy... miben? mi csoda
volt ez a micsoda?
Fohászom meghallgatta Ő, vagy a
dolog tárgyitalan volt? Hamar tova
tettem magam. Mert hát hova.

Hova mentem, persze, ott Roscommon
alkonyán, tört virágra
bukkanva, s Rudy Bloomra, mint madárra,
gondolva, akár ha imádkozón:
a virágot elhoztam, zsenge sárga

bimbói nyíltak, sajnáltam a vízbe
dobni már dublini Bloom napomon,
egy Margaréta margarin nagy íve
helyettesítette – Őt elhozom,
haza, a virágot, hát nem tudom:

vele ki költözött
ide, nyugszik két papírlap között,
és Rudinak meghalnia
nem most kell, rekordot él Bloom fia,
lassabban – békítőbb, hogy nincs örök.

Mint ha lélek

Mint ha lélekvándorlásban hihetnék,
e vadhattyúk, egy költőtől, akit még
nyolc és fél éve fordítottam, akkor
kezdtem tudni valamit madarokról,
e vadhattyúk, fordításra, a versben,
ahogy ott sodródnak ötvenkilencen,
áradó vízen, s ő számolja őket,
s tudja, előbb még fölcsapnak az égnek,
s mint tizenkilenc éve, hallja majd
e hattyúszárny-harangverést, e zajt,
e zúgást, mely fölébe boltozódik,
aztán a raj csak továbbszámolódik,

lenn újra, e vadhattyúk, változatlan
úsznak, szerelmes párra pár, csapatban,
míg egy híja húsz év alatt vele
csupa változást tett az élete,
lépte nem volt ily súlyos még, hogy őket
számolni kezdte, mind e körözőket,
akiknek szíven nem fog az idő,
így írja, nyolc és fél év telt el, ő
itt van megint, Yeats, történetesen,
és beleszomorodik a szívem
nekem is, ahogy neki ott a parton,
vers, idő, szárnyak zúgása, s kihallom
mindebből, fekve már hanyatt, a munka
„elvégeztén”, fejem párnába fúrva,
csak-úgy, ahogy az ő képeiket
mutogattam oly sok mindenkinek,
valami azonnali kapcsolat
reményében, hogy egy-szárny-ég alatt
történik, s mi történik, csendesen
abbamarad a zokogás velem,
a part húsét érzem, látom a zöldek
színét, ahogy mind áttételeződnek
e dolgok, az övéi, s ahogy én
oly ostobán maradtam magamén:
lelkizik? ivott? és más változat
megannyi, ez volt velem, s „mi alatt”?
oly mindegy, ez a tisztaság kisöpri,
ami nem lett „az”, maradt „csak-a-többi”,
e vadhattyúk, olvasom, alkonyat tájt,
ahogy nyers szárnyaik magasba csapják,
köreik folytatták a víz színén,
e madarokról én is tudom, én
is írom, mit írok, ki tudja, mit,

csak amit ő járt, súlyos lépteit
érezve, tudva, „ha egy reggelen
arra ébredek: nincsenek velem...”,
ez a vers vége ott, végezi, kérdvén,
mily öböl partján, vagy mely tó szegélyén,
hol lesz, hogy fészük zombékosba épül,
s mások számára lesznek derülésül,
„egyáltalánul”? Ha egy nap... A nyolc
és fél évnek így két madara volt
nekem, rég nincs az egyik, és a másik
ideje is ily majd-nem-létbe játszik.
Feküdtem az ágyon, hason, hanyatt,
oldalamon, nyolc és fél év miatt,
ötvenkilenc madár és két madár
s még több miatt, kik itt azóta lettek
velem, többek, és egyszer soha-többek;
mint ha lélekvándorlásban hihetnék,
abban, amit tudok-és-nem-hiszek rég,
abban, mit rég hiszek-és-nem-tudok,
körözök valahol lenn, s fölcsapok,
nem tudom, ki mit hall, mit hallok ebből
én magam, vagy épp az ellene-tettből,
tétemből, mely elmerül – nem tudom,
mily vízben, égben, induló nyomon,
melyen ott megyek már magam-előtt-sem,
s vissza így kell jönnöm majd: soha-többen;
ülök, gépelem ezt, s fekszem, s alábbhagy
s felcsap velem – Kinek? –, hogy „Legalább *Vagy*” ...

Norfolki szálloda

Karácsony jön; ki lakhat
norfolki szállodámban?
Villan-e még az ablak
egy-köre gyertyalángban?

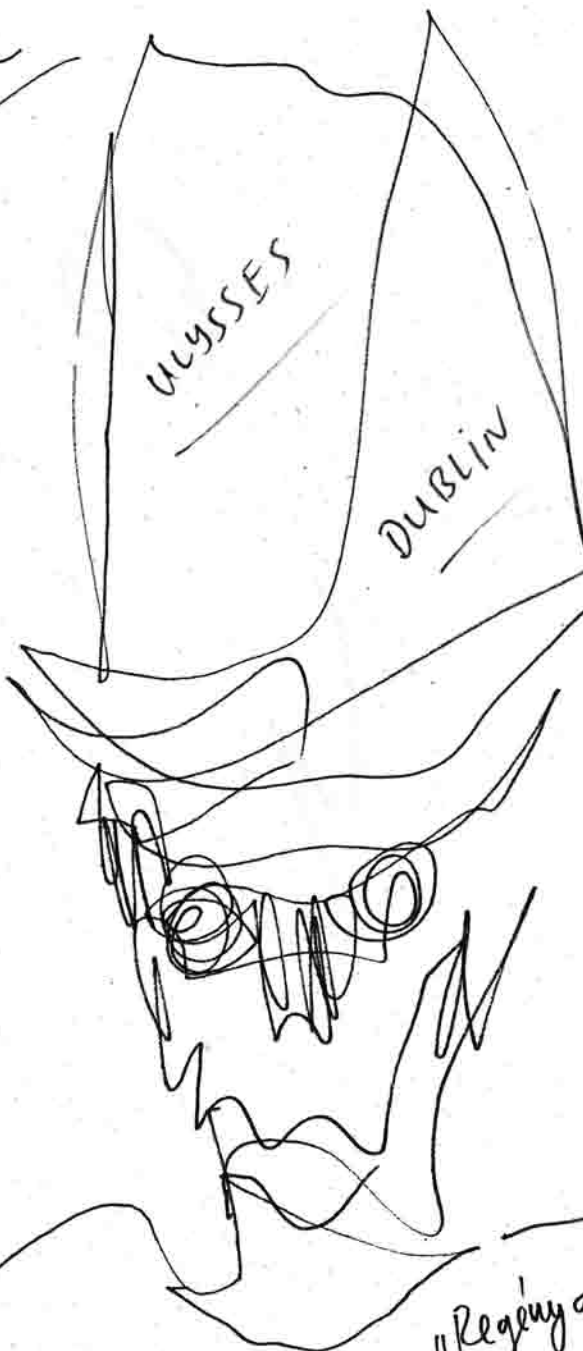
S ahol az a platán van,
s verebek csurrogatnak,
a kép, amire láttam,
megáll-e még alaknak?

Vagy csak mi összetört már,
az karácsonyi ének?
Ami holt szárnyal elszáll
nem fonnyasztja enyészet:

nem érhet soha véget.
Norfolki szállodám vár,
Szpéróm, tűnt gyertyalángnál
látsz még, köddé
kilépek.

Lyce
2012

LD. LOVAKI BLOOM
& ASCOT

HOŠOM, EGEŠA JOJIC (AKAT)

cd notam

"Regényalakjaim"

A versben testet öltő elérintőlegesség: értelmezések

Egy külön kis együttes: mit tudom én, Miles Davis és Eric Dolphy kiségyüttese játszik, beszáll John Coltrane, pár dobos, bőgős.

Külön kis együttes volt a 4 „cikk”, köztük Héri Sec, és most, amit Scholaromnak ígértem: némi megvilágítás, épp egy Scholar-ügyben, pontversek. A kötetben itt – mely nem létezik, ugye – lesz egy impresszionistás ciklus, Seurat ott teljesen más, lekövetős versrealitás, költői eszközökkel a Nagy Mester. Itt nyelvileg van ki-bejárás, szabadon, ahogy a gongkóra is foghatóan, s nem bongó! gingkó – na, a szavak nem kihagyódnak, hanem a versszöveg, felhasználva a régi magyar vers sok évszázados régiségét, úgy adja magát, hogy a pontok, vesszők stb. gyors egymásutánjával a közlések megrövidülnek, de ezzel nem rekesztenek ki semmit, sőt új teret adnak. Odaképzeltető ez-az, beférnek szavak kimondása nélkül az elme gyors – !! – működésének megfelelően *közlendők*. Sokszor a moderato mondat, de nem bírom e fogalmat, többet fejez ki, mint ha részletezném. Klasszikus így, az – igyekszem pontosan idézni – egyből rászúrt „Sehol se járok: túl széles árok...” Miért ne járhatnék? Az árkot nem átugrani akarom, ugye, hanem...? Hanem? A kicsit karinthys hagyománnyal élő elgondolás nagy teljességet sugall. Azért nem járok sehol, mert valami árok túl széles? Vagy a nem-járás egy túl széles árok? Stb. A domb és a híd, mellette a sok bolondgombázással, a váratlan megszólaltatott témák ihlető gazdagsága, Olvasómnak lehet ihlető arra, hogy többet értsen, mint amit a szó kimond. Ez egy lélek-komputernyelv, magam nem gépezek, nincs, írógépetől is viszolygok már, csak a gondolat szóbelisége, mit, gondolatbelisége érdekel, értsd, hiteles a számomra. Minél bizarrabb a fogalomtár, növények, gombák stb., annál több élhető teret ad a kifejezésnek a vers.

Egy álpetőfi Hamletnek

„Asszeretném/csaklegáleg/leírnihogy/ottbasszákme!”

TD

Irodalmi szakkerment,
másfél életem ráment.
Ha tényleg van két életem,
egynek felét még élhetem.

Minek is így értekezni!
Reménytelennek kell venni.
Úgy nem érhet csalódás,
ez érdektelen, vagy más.

Erről ennyit.
Mindenről mindent.

*

Ezeket a dolgaimat vicceknek, „gondolatoknak” veszik többnyire. Ezek pedig: az egzisztencialitás. Az egzisztencialitás a tematizálatlan. Csak engedményt teszek. Tematizálatlant nem lehet mondani. Gtzwstuiopővbfjéál – ez is tematizáltság. Csak hasznosabb, ha azt kérdezem például: mi a light? Könnyűm, könnyebbem; fény; „történetesen”. Olyan is, igen, mert történetesen ezeket a rajz- és fotópakkokat szedtem elő 15-20 hasonló közül. 75 év vészes idő. Ha azt mondom, bármikor meghalhatok, s nekem ez az egyetlen igazi kérdésem – nem az öngyilkosság! A világ én vagyok! a világ lesz öngyilkos velem, max.! – és ezen nem lehet vitatkozni. Semmi igazi kérdésen nem lehet. Csak a haszonhamisság ismert vitákat, én nem.

Egy áipetőfi Hamletnek

"Asszeretném/csaklegéleg/leírni/hogy/ottbasszák meg!" III

Trodalmi szakkerment,
 másfél életem ráment.
 Ha tényleg van két életem,
 egynek felét még élhetem.

Minek is így értekezni!
 Reménytelennek kell venni.
 Úgy nem érhet csalódás,
 ez érdektelen, vagy más.

Erről ennyit.

Minderről mindent.

Arról, ha, erről

„Ha élek, csak közönyén”

Arról, ha, erről.
Nem szív mélyemből.
Bárhonnét egyáltalán?
Mire éreznék?
Sok, kevés, elég.
Neveit sem gondolnám.

Egyképp nem hívják.
Ha én, mint világ.
S mindenki, mint világnyi.
Emlékezésben.
Kétes jöttében.
Semmi, így nem is bármi.

Nem, hogy közönnyel.
Nem ismerettel.
Nem, hogy körül-érteném.
Nem hogy szorongva.
Nem hogy bánkódva.
Távolodik, jön felém.

Élet és halál felén.
Egy felét sem érteném.
Ha elviszi, ha hozza.
Ha el tőlem, ha felém.
Még közönyöm sem enyém.

Minap is voltam

Minap is voltam.
Egy alkalomban.
Egyáltalánom hagyva.
Ez már szelídült.
Eleve elült.
Hogy is lenne bosszúja.

Nincs vagy-vagy. Hagyva:
Magát sem hagyja.
Velem szövetkezik már.
Mit is külvilág.
Kényszerít, s tovább.
Mindegy, romlik vagy eláll.

Mert nincs a vagy-vagy.
Nem vagyok, itt hagy.
Csigavisszhangtér az agy.
Nem az én agyam.
Hallucináltam.
És én: belecibáltan.

Semmi kettősség.
Csak én: egy-bőség.
Egy-majdnem-semmi vagyok.
Csak nem tehetem.
Hogy ne kellj nekem.
Elhagyotdtól elhagyott.

Itt és Most. Itt én most befejeztem

Most mit mondjak? Mi a „most”? Mint az „ott”. De, miközben köröttem tombol a nyersebb kifejezések nem tudom mije, maximális gátlásosság tört rám. Nem tudom többé leírni, hogy az „ott” azt jelenti, „ott b. meg”, az „ott b. meg” pedig mit jelent? „Mindent”. Nem mehetek elemzésbe. Így maradt ez az oldal A KÖNYV UTOLSÓ OLDALA – itt? Nem idézhetem örökké Szép Ernőt, nem rendszerezhetem, mely versköteteimből választódtak ide költemények, nem magyarázhatom, hogy a vers, ha megüti saját mértékét, valami fix, végső, ott nincs folytatás, becsomagolt kofferből kilógó, olólóval nyírandó anyag. Verébkéim, „a lovak”, a gombfoci, a bűnügyi regények legalább 2 fajtájának analízise stb., a pop műfajok sokasága nálam, nem... stb. Hagyjuk, hogyan dolgoztam le magam 1993-ban 57 kg alá, mi volt ez pár évig, aztán hogy majdnem visszaküzdöttem magam, le, de le nem küzdhettem magam. Ez a könyv önmagának mond ellent, de még szerencse, hogy csak *Tandori light* és nem *alzheimer classic*. A hajdani szonett-versem a *Talált tárgyban* csak a rímképletet adta nagy műgonddal. a-b-b-a, a-b-b-a, c... s hogy itt megakadt az író, de aztán folytatta és befejezte. Nem. Sokáig folytattam ezt a verses regényt, de nem fejeztem be... nem tudom, hogy valami megcélzottat, életemben először egy Kiadóval-Olvasóval-Magammal egybelátva remélt hatást – gyalázat a részemről! – elértem-e. Ismételhetem: a versek fixek, francia krémes mind, állagos... Egy Kosztolányi-parafrazist ide még: A szerző minden képe jaj, de rémes, de állagos, mint a francia krémes. Mert a francia krémes állagos, körötte szándék: nem fényes – lapos.

Isten óvja szereteteimet, velük engem s a környéket, tágan, bár szűken. Ám – ne szűköljünk. Bár szívjuk a hangot, mint Samu.